

2025-ci ilin son günlərindəyik. Bir il də ömür kitabımızın bir vərəqini, beləcə, çevirdi, bir il də ötdü həyatımızdan, deyirik. Bəli, ötür, ötəcəkdir də, zaman adlı köhlən atı kim saxlaya bilər ki? O çapır, gün keçir ay olur, aylarsa illəri əvəzləyir. Fəsillər dəyişir... Bahar yay, payızsa qış olur. Necə də bənzəyir insan ömrünə. Bahar gənclik, yay orta yaş, payız qocalıq, qış da ahıllıq. Ötür zaman, insan elə ki bahardan yaya boyladı, oradan da payıza bir nəzər saldı, payızın füsunkar yarpaqtökümünü izlədi, deməli, bir il də yollanı öz arxivinə. Çünki yarpaq tökümlü təbiətin yaşlanması, ahıl çağının çatması, bəyaz saçlarına sığal çəkərək "bir ili də başa vurdum", deməsidir. Şair demişkən: Ağacdən yarpaqlar endikcə bir-bir, il də arxasından atır yükünü. Təqvimin kötüyü üstündə əsir, Tək qalan son vərəq - ilin son günü.

İlin tamamında ötən günlərə nəzər salan insan sanki onun qiymətini verir. "Bu il mənim üçün uğurlumu, uğursuzmu oldu", - deyər ya onu ittiham edir, ya da əzizləyir, kaşki heç bitməzdi, - deyir. Nədənə, ilin son günlərində həmişə ötən illərlə bağlı xatırladığımız anlar olur. Bu xatirələr sanki ömür və rəqlərinə hopubmuş kimi zamanı çatanda yenilənir, o günləri xatırladır bir daha - qayğısız uşaqlıq illərini, qışda qarın yağmasını səbrsizliklə gözlədiyimiz günləri... Axsamdan qar yağdığını görərək səhərdəki sevincdən yata bilmədiyimiz günlər xatırlanır. Səhəri gün xizəkləri götürüb sürüşməyə getməyimiz, qartopu oynamağımız, bir-birimizi yerə yığıb qarla islatmağımız, yorulmağın nə olduğunu bilmədiyimiz günlər keçir gözəl öndən. Məktəblərdə keçirilən yeni il şənlikləri, bu şənliklərə bir ay əvvəldən hazırlaşmağımız, şeirlər əzbərləməyimiz, səhnəciklər hazırlamağımız kimi şirin xatirələr ola bilərmi? Məktəbdə böyük, təbii şam ağacının bəzədilməsi, onun ətrafa yayılan özünəməxsus ətri elə bil o illərin qoxusunu hər an burnumuza gətirir.

Artıq o illərdən sonra sanki nə şam ağacları o ətri verir, nə yeni il şənlikləri o qədər gözəl, şirin olur. Həmin illərdən sonra qarın da ovaxtkı qədər yağdığını görə bilmədik. O vaxt-bu vaxt xizəklər bayıra çıxarılmadı ta, nə qar topu oynanıldı, nə islandıq, nə də üşüməyin nə olduğunu bir daha hiss etmədik. Onlar sadəcə xatirələrə hopdular, xatirələr adlı evlərə yerləşdilər və qapıları açıldıqdan-açılana sadəcə xatırlananlar oldular.

İlin bu günləri ölkəmizin iqtisadi böhranla üzleşdiyi gənclik illərimizi də gözəl önünə gətirir. Sovet ittifaqının buxovundan gücbəla ilə azad olub, müstəqilliyimizi yenidən bərpa etdiyimiz həmin illər sosial-iqtisadi vəziyyətin könülaçan olmaması, ərzaq qıtlığı səbəbindən insanların sıxıntı içərisində yaşaması, ürəkləri istəyən kimi süfrələr açma bilməməsi, soyuq, bəzən qaranlıq evlərimiz heç vaxt unuda bilmədiyimiz günlərdir. Çünki yaxşı dərk edirdik ki, əsarət zəncirini öz əllərimiz ilə didib-dağıdıb, parça-parça edib ayaqlar altına atmışdıq, müstəqil yaşamaq əzmi ilə mübarizəyə qalxmışdıq. Tarixin heç bir dönəmində, dünyanın heç bir ölkəsində müstəqillik asan əldə olunmayıb. Bu yolda qanlar da axıdılıb, övlad, ər, sevgili həsrəti də yaşanıb, aclıq, səfəlet də hökm sürüb. Lakin səbir, dözümlü, iradə xoş günlərin, bəxtəvər illərin müjdəsi olub.

Gəncliyimizə tuş gələn müharibə, Qarabağımızın işğal olunması, 20 Yanvar, Xocalı kimi faciələr yaşamağımız illəri bir-birinin arxasınca kədərləndirən və qüssə ilə tarixin arxivinə atırdı. Hər ötən ildən bizə qalan qəlb ağrısı idi. Sanki ilin bütün fəsilləri qış idi. Soyuq, günəşsiz həyat başımızın üstünü kəsmişdi. Həmin illər nə illərin başa çatdığının, nə də yeni ilin həyatımıza daxil olduğunun fərqi nə belə deyildik.

Bax, beləcə, o illərə hamı birlikdə - eyni qayğılarla yekun vururdu, hər ötən il hamı üçün eyni təəssüratlarla yadda qalırdı. Yeni ilə könülsüz salam verib, əlini sıxırıq - bə-

Əlvida 2025, xoş gəlırsən, 2026

kə, bu yeni il hər şey düzələr - deyər. Deməli, ümidlər sarsılmırdı. Qışın şaxtası, soyuğu bu ümidləri qamçılıyıb yoxa çıxara, puç edə bilmirdi.

İllər ötür, bir-birinin yerini alır, biz isə torpaqlarımızın azad olunacağı günü gözləyir, həmin tarixdən bayramların, şənliklərin ömrümüzə qədəm qoyacağına icazə verəcəkmış kimi o günlərin yaşanmasını gözləyirdik. İllərsə o zamanı gətirib çıxaraçdı. Hər yola saldıığımız köhnə ildə başımıza gələn müsibətləri xatırlayır, gələn yeni ildən tək istəyimiz torpaqlarımızın azad olunması olurdu. Çünki biz onlarsız tam deyildik. Qarabağ işğal altında olduğu halda, düşmənin əlində, ayaqları altında olduğu vaxt nə bayram, nə yeni il, nə şadlıq?

Könülümüz açılmırdı, günahkar hesab edirdik özümüzü. Sanki xəstə övladımıza şəfa verə bilmirdik, onu müalicə etdirə, həkimə apara bilmirdik. Övladımız isə gözlərimiz önündə günü-gündən saralıb-solurdu. Bax, Qarabağ qara bəxti ilə gözlərimiz önündə bir övladımıza edə bilmədiklərimiz qədər çarəsiz dayanırdı. Bizə ona baxır, gözümüzün yaşını ələyir, gücümüzün sadəcə buna çatmasına yanib-yaxılırdıq.

Həqiqətən illər ömür kitabının vərəqləridir. Bu vərəqlərə nə talelər, nə qismətlər yazılır... Minlərlə soydaşımız ötən bir qərinyədək zamanın ömür kitabının səhifələrinə yalnız göz yaşlarını hopdura bildi, hicranı, həsrəti yazdılar. Qərib qəbirələrini, həsrətində olduqları yurdlarının hicranını yazdılar. Onlar yurd həsrəti ilə qovrulub yanib-yaxıldıklarını o səhifələrə həkk etdilər. "Qoy qalsın bu səhifələrdə, qalsın ki, qonşu dediklərimizin başımıza gətirdikləri oyunları gələcək nəsillər də bu səhifələrdən oxusun, öyrənsin. Çünki keçmişini bilməyən gələcəyinin də qədrini bilə bilməz", - söylədilər.

İllərsə ötdükcə, bizləri torpaqlarımıza xınlaşdırırdı. Gənclik çağlarımızda ölkəmizdə şahidi olduğumuz iqtisadi böhran arxada qalırdı. Ölkəmiz gündən-günə inkişaf edir, müstəqil bir yolda müstəqil addımlarla irəliləyərək hərəkət edirdi. Bu inkişaf isə ordumuzun güclənməsi, ordumuzun güclənməsi isə torpaqlarımızın geri qaytarılacağı günü yaxınlaşdırırdı.

Dövlətimizin başçısının 2020-ci ilədək

bütün bayramlarda xalqımıza müraciətlərini xatırlayırıq. Bu müraciətlər tək bayram münasibətilə xalqa təbrik deyildi, həm də onlara verilən böyük bir ümid idi. Ağrılı yaralarımızın sağalacağı günü səbirlə gözləməyə çağırırdı. Bu müraciətlər xalqın Liderinin onun arzularını bir gün reallaşdıracağına verdiyi söz idi.

2020-ci il... Zəfər, qələbə ilimiz, torpaqlarımızın işğaldan azad olunan ili. Minlərlə övladımızın şəhid, yüzrlər övladımızın qazi olması hesabına qazandığımız qürur ilimiz. Sən demə 2019 bizim Qarabağsız qarşılanan son ilimiz imiş. 2019-cu il dövlətimizin başçısının 31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə xalqımıza müraciətində işğal altında olan torpaqlarımızdan sonuncu dəfə bəhs etməsi il idi. Qarşıdakı 2020-ci il Zəfəri ilə ömrümüzə-günümüzə günəşli günlər gətirdi. 2020 bizə şərefimizi, ləyaqətimizi qaytardı. Hər dəfə Qarabağdan söhbət düşəndə aşağı dikdiyimiz başımızı yuxarı qaldırmağı bəxş etdi.

Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin 17 il ərzində apardığı böyük siyasət nəticəsində 2020-ci ilin tarixinə Zəfər sözünü yazdı. Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin torpaqlarımızın işğaldan azad olunması ilə bağlı vəsiyyətini reallaşdırmağı bildik. Xalqımız başını dik tutdu. Birliyimiz, həmrəyliyimiz, böyük sərkərdəmizin arxasında möhkəm dayanmağımızla qələbəni qazana bildik. Biz Qarabağımızı xilas etdik. Onu anası Azərbaycana qovuşdura bildik. Qarabağın baş tacı, döyünən ürəyi Şuşanı azad etdik. Şuşa qəhrəman, igid övladlarımızın əlləri, dağa-daşa sürtünən sinələri, böyük əzmləri ilə geri alındı. Böyük bir hərbi əməliyyatla Şuşa tarixin səhifələrinə Azərbaycan ordusunun möhtəşəmliyini yazdı.

Qarabağda, budur, beş ildir, başlanan quruculuq, bərpa işləri hər gün həyatımıza bayram, şadlıq kimi xoş anlar qatır. Düşündə ki, soydaşlarımız öz ata-baba yurdlarına, ev-eşiklərinə qayıdır, bu, bizim üçün hər gün bayramdır.

Artıq 2020-ci il də daxil olmaqla altıncı yeni ildir ki, onu könülaçıq qarşılayırıq. Çünki qəlbimizdən dağ boyda bir duyğun açılib, atılıb. Hicranımız üzərində vüsəl qələbə ça-

lıb. Torpaqlarımızın işğalı üzərində azadlıq qələbə çalıb. Soydaşlarımızın məcburi köçkünlüyü üzərində yurda qayıdış qələbə çalıb.

İndi qış fəsəlidir. Lakin Qarabağ artıq altı ildir ki, bir fəsəl yaşayır-bahar fəsəlini. Sanki baharın gözəlliyindən doymur, onun yerini başqa fəsillərin almasını istəmir. Çünki 30 il idi ki, baharı qovmuşdu, "get, azadlığım gələndə gəlırsən", - demişdi. Güllünü-çiçəyini sinəsindən yolub atmışdı. "Gedin, azadlığım gələndə siz də gəlib köksümü bəzəyər-siniz", - demişdi. Alı-güllü yaylığını çıxarıb başına qara bir şal salmışdı. Günəşi qovmuşdu, dumana bürünmüşdü, "mən günəşi bir də azad olunanda qarşılayacam", - demişdi.

Budur, qışdır. Lakin Qarabağda yazdır, bahardır. Minlərlə şəhid və qazimiz bu yurd yerimizə baharı gətirib. Qarabağ alı-güllü donunu geyinib, başından qara şalını açıb, qırmızı bağlayıb. Bu yerlərə artıq günəş doğur və o günəş heç qüruba enmir. Enməyəcək də. Çünki bu günəş əbədiyyən doğub.

İlin son günü... Son 30 il düşündürsən... Biz nə illər yola salmışıq, nə illər qarşılamışıq... Biz hansı tarixlərlə, hadisələrlə bir 365-i başa vurub, digər 365-i qarşılamışıq. Acısı şirindən qat-qat çox illəri... Şükürlər olsun ki, artıq o illər tarixin arxivinə yollandı. Artıq qəlbimiz açıq, başımız diki.

Bütün bu gözəlliklərin fonunda düşünürsən ki, nə yaxşı ki ötən illər yaşanıb, müstəqil olmuşuq. Nə yaxşı ki ötən illər yaşanıb, qədərbilən olmuşuq. Gəl, 2026, gəl, vərəqlə ömür kitabımızı. Gəl, əl-ələ verək, həmrəy olaq, yeni bir tarix yazmağa başlayaq. Şair demişkən:

Qəlbimizin odundan
Alovların hər ocaq,
Biz nə zaman bir olaq,
O gün bayram olacaq
Əlvida 2025, xoş gəldin 2026! Qədəmlərin uğurlu olsun. Gəl, yeni il, gəl, aç ömür kitabımızın 2026-cı səhifəsini, yaz ora şairin bu misralarını:
Ötür illər, fəsillər,
Günlər dönüb aylanır.
Ömrümüzə bu axşam
Bir gələcək boylanır

Mətanət Məmmədova